

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2020

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Institutionsvård i fokus ges ut av Statens institutionsstyrelse, SiS. Serien omfattar såväl sammanställningar, statistik, redovisningar och utvärderingar som forskningspublikationer. Forskningsrapporterna har en särskild markering på framsidan, en författarpresentation samt uppgifter om finansieringsförvarandet och den vetenskapliga granskningen.

Rapporterna som inte är forskningsrapporter produceras och bereds i regel inom avdelningen för utveckling av vård och behandling. Även företrädare för verksamheten och externa sakkunniga kan vara delaktiga i framtagningen av rapporter, antingen som medförfattare eller granskare.

Beslut om publicering fattas av ett redaktionsråd som består av företrädare från SiS avdelning för utveckling av vård och behandling samt kommunikationsavdelningen.

Ansvarig utgivare för **Institutionsvård i fokus** är SiS generaldirektör Elisabet Åbjörnsson Hollmark.

ISBN 978-91-87053-83-2

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2020

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Publikationerna finns att beställa eller ladda ner från SiS webbplats.
www.stat-inst.se

Publikationsseriens adress:
Statens institutionsstyrelse
Box 1062
171 22 Solna

Engelsk titel:
Institutional Care in Focus

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2020

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Förord

Statens institutionsstyrelse, SiS, ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem. Skälen för en placering kan vara missbruk, kriminalitet och/eller annat socialt nedbrytande beteende. Den här tabellsammanställningen baserar sig på den intervju som görs med ungdomar vid intagning på ett ungdomshem (ADAD-inskrivningsintervju). Syftet med sammanställningen är att ge en beskrivning av ungdomarnas bakgrund, deras situation inom olika livsområden samt det behov av hjälp och stöd som de själva uppger vid intagning.

Tabellsammanställningen inleds med en beskrivande del om SiS ungdomsvård, ADAD-intervjun samt en materialbeskrivning. Resultatet av intervjuerna redovisas kapitelvis för varje livsområde i form av en inledande sammanfattning samt tabeller.

Tabellsammanställningen är framtagen vid avdelningen för utveckling av vård och behandling.

Innehållsförteckning

Förord	2
Inledning	4
Ungdomsvård.....	4
ADAD – ett dokumentations- och uppföljningssystem inom ungdomsvården	6
Materialet i sammanställningen	6
Datakvalitet	7
Läsanvisningar till tabellerna	8
1. Ungdomarnas bakgrund	9
Tabellförteckning	9
Tabeller	10
2. Tidigare insatser och nuvarande placering	14
Tabellförteckning	15
Tabeller	16
Personaldel.....	16
Intervju med ungdomen.....	20
3. Fysisk Hälsa	22
Tabellförteckning	23
Tabeller	24
4. Psykiska och känslomässiga problem	28
Tabellförteckning	29
Tabeller	30
5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp	34
Tabellförteckning	35
Tabeller	37
6. Skola	48
Tabellförteckning	48
Tabeller	49
7. Brottslighet	54
Tabellförteckning	54
Tabeller	55
8. Alkohol och narkotika	60
Tabellförteckning	60
Tabeller	61
Referenser	66

Inledning

Statens institutionsstyrelse, SiS, ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem. Skälen för en placering kan vara missbruk, kriminalitet och/eller annat socialt nedbrytande beteende.

Den här tabellsammanställningen baserar sig på den intervju som görs med ungdomar vid intagning på ett ungdomshem (ADAD-inskrivningsintervju). Syftet är att ge en målgruppsbeskrivning av ungdomarna, deras levnadsvillkor och behov av stöd och hjälp som de själva uppger vid intagning.

Ungdomsvård

På SiS särskilda ungdomshem vårdas ungdomar enligt lagen (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Även frivilligt placerade ungdomar kan vårdas på de särskilda ungdomshemmen med stöd av socialtjänstlagen (2001:453, SoL). SiS verksamhet bedrivs i nära samarbete med socialtjänsten.

Ungefär 1 000 ungdomar placeras varje år på SiS. Beroende på ungdomens behov och vilken insats socialtjänsten efterfrågar, får ungdomen en akut-, utrednings- eller behandlingsplacering. De flesta av de akut- eller utredningsplacerade ungdomarna stannar i 1–3 månader, varefter de placeras för fortsatt vård på HVB- eller familjehem, alternativt återvänder till föräldrahemmet. En del stannar kvar i behandling vid de särskilda ungdomshemmen.

Vid en akutavdelning tas ungdomar emot akut för att avbryta ett destruktivt beteende, och vårdtiden ska vara maximalt åtta veckor. Därefter skrivs ungdomen ut eller placeras vid en utrednings- eller behandlingsavdelning. Placering vid en utredningsavdelning sker för att utreda ungdomens behov av behandlingsinsatser samt för att förbereda och motivera till fortsatt behandling. En utredning tar ungefär åtta veckor. Placering på en behandlingsavdelning innebär längre vårdtid och är inriktad på att stärka ungdomarnas förutsättningar utanför institutionsmiljön. Alla ungdomar ska få vård- och behandlingsinsatser enligt en upprättad behandlingsplan.

Under 2020 påbörjade 61 ungdomar verkställighet efter dom om sluten ungdomsvård¹.

¹ Statens institutionsstyrelse (2021).

LSU är en straffrättslig påföljd som tillämpas för ungdomar som begått brott när de fyllt 15 men inte 18 år, och som utdöms av brottsdomstol. Påföljden är tidsbestämd och kan vara lägst 14 dagar och högst fyra år. Ungdomar döms bara till LSU om de begått allvarliga brott såsom mordbrand, sexualbrott, våldtäkt och mord/dråp. Det är brottet och inte behandlingsbehovet som avgör straffets längd. Under verkställigheten på SiS får ungdomarna behovsanpassade vård- och behandlingsinsatser och erbjuds skolgång. Utslussning och återanpassning i samhället ska vara i fokus under verkställigheten.

ADAD – ett dokumentations- och uppföljningssystem inom ungdomsvården

ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) är en strukturerad intervju som främst består av frågor med fasta svarsalternativ. Intervjun görs av personal som har genomgått en särskild ADAD-utbildning och tar i genomsnitt en och en halv timme att genomföra. Ungdomen informeras om att intervjun kommer att användas i institutionens arbete och centralt i uppföljning av ungdomsvården, samt att resultaten redovisas på grupp-nivå. Intervjun ska genomföras så snart som möjligt efter ankomst och ge information om ungdomens aktuella situation och problematik inom olika livsområden. Intervjun innefattar även placeringsuppgifter samt uppgifter om ungdomens bakgrund och behandlingshistoria. Utöver de frågor som ställs inom varje område ombeds även ungdomarna att ange hur oroade de är över sin situation samt skatta sitt hjälpbehov inom varje område.

ADAD-inskrivningsintervju syftar till att göra ungdomen mer delaktig i sin vård och behandling. Den ska också fungera som underlag för behandlingsplanering² och utgöra underlag för uppföljning på nationell nivå.

Materialet i sammanställningen

Det totala antalet intagningar på SiS ungdomshem år 2020 var 1 365³. Totalt genomfördes 849 ADAD-inskrivningsintervjuer under året⁴. En del ungdomar placeras flera gånger under ett år. I denna sammanställning redovisas endast ett intervjutillfälle per ungdom (52 intervjuer har exkluderats av denna anledning). Även intervjuer som har gjorts senare än 30 dagar efter intagning har exkluderats (34 intervjuer). Anledningen till detta är att en del av frågorna i ADAD rör information om de senaste 30 dagarna. Den här sammanställningen bygger därför på intervjuer med 763 ungdomar, 263 flickor (35 %) och 500 pojkar (66 %). Av ungdomarna är 38 procent 15 år eller yngre, 50 procent

2 Rutin för behandlingsplanering. Dnr. I.4.2-3139-2016.

3 Statens institutionsstyrelse (2021).

4 För de ungdomar som inte vill eller kan göra en intervju ska bortfallsinformation registreras där man även anger varför en intervju inte har gjorts. Det finns bortfallsinformation för 359 intagningar. Den vanligaste anledningen till att en intervju inte gjordes vid intagningen var att ungdomen inte ville medverka (65 % av fallen), i 11 procent av fallen var vistelsetiden för kort och i ytterligare 11 procent var förklaring till att intervjun inte genomfördes "annan".

är 16–17 år och 21 procent är 18 år eller äldre (se tabell 0.1 nedan). Medelåldern är 16 år, för både flickor och pojkar.

TABELL 0.1

Åldersfördelning inom kön. Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
–15	25	38	29
16–17	54	42	50
18–	21	20	21
Totalt, antal	500	263	763

Det är fler pojkar än flickor i samtliga åldersgrupper men skillnaden är minst för den yngsta åldersgruppen och störst i åldersgruppen 16–17 (se tabell 0.2 nedan).

TABELL 0.2

Könsfördelning inom åldersgrupper. Procent.

	–15	16–17	18–	Totalt
Pojkar	56	71	67	66
Flickor	44	29	33	34
Totalt, antal	225	379	159	763

Datakvalitet

När intervjuer används som insamlingsmetod finns alltid en risk att svarspersonen anpassar sina svar efter intervjuarens och samhällets förväntningar. Olika intervjuare kan också få olika svar eller tolka svaren på olika sätt. Denna felkälla minskas troligen genom intervjuformulärets struktur med nästan enbart fasta svarsalternativ, att intervjun har en tillhörande manual samt att intervjuarna genomgår en utbildning. En annan möjlig felkälla är att frågorna ofta rör händelser som har hänt en tid tillbaka.

Ungdomarna som besvarar intervjun befinner sig i en sårbar position och är omhändertagna med tvång, vilket i vissa fall kan tänkas påverka deras svar.

Läsanvisningar till tabellerna

Redovisningen av tabellerna följer de livsområden som ingår i intervjun. Inom respektive avsnitt redovisas svaren fördelade efter ungdomarnas kön och ålder. Vilken grupp ungdomar som tabellen redovisar data för framgår av tabellrubriken. I de fall där det interna bortfallet är högt består bortfallet till stor del av svaret "ej relevant". Hur många som totalt har svarat på den aktuella frågan framgår av tabellens nedre del för enfrågetabeller. Frågor som totalt besvarats av färre än fem markeras med ett kryss (x) och inget svar redovisas. För flerfrågetabeller anges det interna bortfallet under tabellen. Det avser frågorna i sin helhet och inte uppdelat på kön och/eller ålder. I tabellrubriken anges även en beteckning i parentes som står för frågenumret i ADAD-inskrivningsformulär⁵.

5 ADAD- inskrivningsformulär med tillhörande manual finns tillgänglig på SiS webbplats.

I. Ungdomarnas bakgrund

Sju av tio ungdomar är födda i Sverige (större andel av flickorna än av pojkarna) och lite fler än hälften har svenska som modersmål. Knappt hälften av ungdomarna har bott med någon av sina föräldrar under året innan intagning till SiS och nästan en tredjedel har bott på institution eller behandlingshem.

Majoriteten av ungdomarna har flyttat många gånger i sitt liv och en femtedel har flyttat fler än tio gånger före 16 års ålder. Drygt hälften har rymt hemifrån minst en gång. Fler än hälften av flickorna och en femtedel av pojkarna har rymt hemifrån (varit borta minst en natt) fyra eller fler gånger. En tiondel av ungdomarna har minst en förälder som är avliden.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om bakgrund som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 1.1 Födelseland (C6).

Tabell 1.2 Modersmål (C9).

Tabell 1.3 Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8).

Tabell 1.4 Antal flyttningar före 16 års ålder (C46).

Tabell 1.5 Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47).

Tabell 1.6 Föräldrarnas civilstånd vid intervjutillfället (C20, C22 & C24).

Tabell 1.7 Boendeförhållande under året före intagning (C30b).

Tabell 1.8 Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39).

Tabeller

TABELL I.1

Födelseland (C6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Född i Sverige	68	77	69	72	73	71
Född i annat land	32	23	31	28	27	29
Procentbas, antal	500	263	225	379	159	763
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL I.2

Modersmål (C9).

	Antal	%
Svenska	474	62
Annat språk	288	38
Procentbas, antal	762	100
Bortfall	1	0
Totalt, antal	763	100

TABELL I.3

Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8).

	Antal	%
0-2 år	31	14
3-6 år	49	22
7-9 år	37	17
10-2 år	58	26
13 år och äldre	35	16
Procentbas, antal	210	96
Bortfall	10	5
Totalt, antal	220	100

TABELL I.4

Antal flyttningar före 16 års ålder (C46). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte flyttat	9	2	3	8	11	7
1-3 gånger	41	18	23	37	38	33
4-6 gånger	26	31	31	25	28	28
7-9 gånger	9	16	16	11	7	12
10 eller fler gånger	14	33	26	19	16	20
Procentbas, antal	464	244	201	353	154	708
Bortfall, antal	36	19	24	26	5	55
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL I.5

Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte rymt	60	23	44	51	41	47
1-3 gånger	20	23	20	21	21	21
4 eller fler gånger	21	54	35	28	37	32
Procentbas, antal	467	240	206	354	147	707
Bortfall, antal	33	23	19	25	12	56
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL I.6

Föräldrarnas civilstånd vid intervju tillfället (C20, C22 & C24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Gifta/sammanboende	29	22	25	28	27	27
Aldrig sammanlevt	4	5	4	5	5	5
Skilda/separerade	56	59	58	58	54	57
Någon avliden	10	13	12	10	14	11
Procentbas, antal	495	261	223	375	158	756
Bortfall, antal	5	2	2	4	1	7
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL I.7

Boendeförhållande under året före intagning (C30b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Båda föräldrarna	23	9	18	20	13	18
Enbart mor	22	18	18	24	17	21
Enbart far	5	2	5	5	1	4
Mor med partner	2	3	3	2	2	3
Far med partner	1	2	2	1	1	1
Syskon	1	0	0	0	3	1
Mor-eller farföräldrar	0	1	0	0	1	1
Andra släktingar	0	0	0	0	0	0
Familjehem	7	16	17	6	8	10
Institution/behandlingshem	24	35	26	29	28	28
Levt ensam	1	2	0	1	5	1
Pojkvän/flickvän/make/maka	0	1	0	0	2	1
Vänner/kamrater	1	2	1	1	4	1
Växelvis boende mellan far/mor	3	1	4	2	1	2
Stödboende	2	3	0	2	4	2
Gruppboende	1	1	1	1	2	1
Fängelse/psykiatrisk klinik	0	0	0	0	1	0
Annat	7	3	5	4	9	5
Procentbas, antal	488	259	222	368	157	747
Bortfall, antal	12	4	3	11	2	16
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL I.8

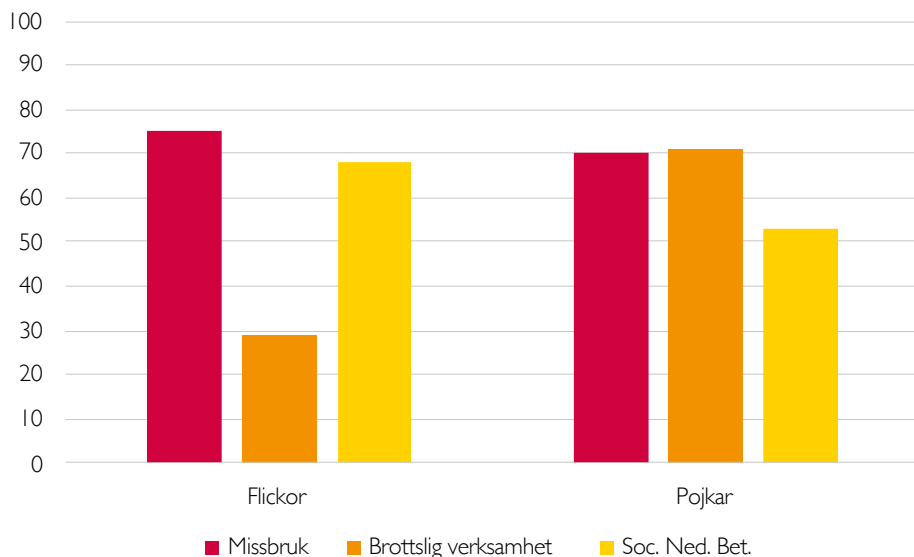
Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39). Procent.

	Moderns sysselsättning			Faderns sysselsättning		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Arbetar	57	53	56	66	66	66
Arbetslös	12	9	11	8	10	9
Utbildning	7	4	6	1	1	1
Förtids-/pensionerad	2	2	2	3	2	3
Sjukskriven	9	15	11	5	4	5
Hemarbetande	1	1	1	0	0	0
Föräldraledig	3	3	3	0	0	0
Annat	3	4	3	3	4	3
Vet inte	8	8	8	13	10	12
Procentbas, antal	475	245	720	404	202	606
Bortfall, antal	25	18	43	96	61	157
Totalt, antal	500	263	763	500	263	763

2. Tidigare insatser och nuvarande placering

Nästan alla ungdomar inom SiS vårdas på låsbar plats. Minst en fjärdedel har tidigare varit placerade på ett särskilt ungdomshem. En tredjedel uppger att de aldrig tidigare varit placerade på ett särskilt ungdomshem eller annat behandlingshem. Knappt hälften av ungdomarna har tidigare varit placerade på familjehem.

Ungdomarna har omhändertagits på grund av missbruk, brottslig verksamhet och/eller annat socialt nedbrytande beteende. För majoriteten ingår missbruk som placeringsorsak, men det finns en stor könsskillnad gällande de två andra placeringsorsakerna, se diagram 1. Pojkar placeras i betydligt större utsträckning än flickor på grund av brottslig verksamhet och flickor placeras oftare än pojkar på grund av annat socialt nedbrytande beteende.

Figur 1. Placeringsorsaker, andel inom kön (A20 & A21; se även tabellerna 2.5–2.7).
Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om tidigare insatser samt nuvarande placeringar som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 2.1 Tidigare intagen på SiS (A12 & A13).

Tabell 2.2 Lagrum vid placering (A18).

Tabell 2.3 Typ av plats (A17).

Tabell 2.4 Typ av placering (A15).

Tabell 2.5 Placerade för missbruksproblem (A20a).

Tabell 2.6 Placerade för brottslig verksamhet (A20b).

Tabell 2.7 Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21).

Tabell 2.8 Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59).

Tabell 2.9 Tidigare placering i familjehem (C48 & C49).

Tabell 2.10 Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55).

Tabell 2.11 Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a).

Tabeller

Personaldel

TABELL 2.1

Tidigare intagen på SiS (A12 & A13). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Tidigare intagen på aktuell institution	8	7	6	13	8	7
	92	93	94	87	92	93
Tidigare intagen på annan SiS-institution	25	36	18	44	29	26
	75	64	82	56	71	74

TABELL 2.2

Lagrum⁶ vid placering (A18). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
6 § LVU - omedelbart	60	59	69	59	46	59
3 § LVU - eget beteende	30	32	19	32	46	31
2 § LVU - miljöfall	0	0	0	0	0	0
2, 3 § LVU	5	10	11	6	1	7
4 kap. 1 § SoL - frivilligt	0	0	0	0	0	0
LSU	5	0	0	3	8	3
Procentbas, antal	500	262	225	379	158	762
Bortfall, antal	0	1	0	0	1	1
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

6 2 § LVU Vård ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas (miljö).

3 § LVU Vård ska också beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende (eget beteende).

6 § LVU Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertaras om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller med hänsyn till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

4 kap. 1 § SoL Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

9 § LSU När domen får verkställas ska SiS förelägga den dömda att senast en viss dag inställa sig vid det särskilda ungdomshem som SiS bestämmer. SiS ska se till att intagning sker så snart som möjligt efter det att domen får verkställas.

TABELL 2.3

Typ av plats (A17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Öppen	1	1	0	1	1	1
Läsbar/sluten	99	100	100	99	99	100
Procentbas, antal	500	263	225	379	159	763
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 2.4

Typ av placering (A15). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Akut	88	91	88	92	85	89
Utredning	5	5	8	3	5	5
Behandling	2	4	3	3	3	3
LSU	5	0	1	3	7	3
Procentbas, antal	499	262	224	379	158	761
Bortfall, antal	1	1	1	0	1	2
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 2.5

Placerade för missbruksproblem (A20a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	29	24	38	25	15	27
Ja	71	76	62	75	85	73
Procentbas, antal	497	261	225	376	157	758
Bortfall, antal	3	2	0	3	2	5
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 2.6

Placerade för brottslig verksamhet (A20b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	29	72	44	40	51	43
Ja	71	28	56	60	49	57
Procentbas, antal	497	260	225	375	157	757
Bortfall, antal	3	3	0	4	2	6
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 2.7

Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Socialt nedbrytande beteende	53	69	71	54	52	58
Varav:						
Vistelse i olämpliga miljöer	65	73	73	66	66	68
Skolproblem	39	41	48	37	33	40
Psykiatrisk problematik	34	45	33	39	49	39
Enstaka allvarligt brott	57	22	38	47	44	43
Relationsproblem	27	31	36	24	25	29
Andra skäl	15	32	31	17	17	22
Procentbas, antal	496	263	225	377	157	759
Bortfall, antal	4	0	0	2	2	4
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

Delfrågoras bortfall är 1,4-4,3 procent.

Intervju med ungdomen

TABELL 2.8

Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	52	49	51	51	49	51
Ja	48	51	49	49	51	49
Procentbas, antal	492	259	221	373	157	751
Bortfall, antal	8	4	4	6	2	12
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 2.9

Tidigare placering i familjehem (C48 & C49). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen placering	62	37	43	59	56	53
1 gång	17	20	18	20	15	18
2 gånger	9	16	14	9	15	12
3 eller fler gånger	11	28	25	13	13	17
Procentbas, antal	488	256	219	369	156	744
Bortfall, antal	12	7	6	10	3	19
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 2.10

Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen placering	45	29	38	43	32	39
1 gång	18	22	26	17	16	20
2 gånger	13	14	16	12	13	14
3 eller fler gånger	23	36	20	27	39	28
Procentbas, antal	493	259	221	373	158	752
Bortfall, antal	7	4	4	6	1	11
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 2.11

Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Föräldrahemmet	30	19	26	29	18	26
Eget boende	1	3	0	2	4	2
Släkting	0	0	0	0	0	0
Familjehem	4	7	6	5	3	5
SiS ungdomshem	1	5	2	3	2	3
Annan behandlingsinstitution	18	23	28	16	17	20
Avgiftningsklinik	1	1	2	1	1	1
Psykiatrisk klinik	1	1	1	1	1	1
Häkte	18	5	5	16	17	13
Fängelse	0	0	0	0	0	0
Avviken eller på rymmen	13	22	18	14	16	16
Vagabonderande liv	2	3	3	1	4	2
Annat	11	11	8	11	16	11
Procentbas, antal	494	260	220	375	159	754
Bortfall, antal	6	3	5	4	0	9
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

3. Fysisk Hälsa

SiS är vårdgivare och ansvarar för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom myndigheten. Ungdomar på SiS ungdomshem har ofta hälsoproblem. SiS har i uppdrag att samordna hälso- och sjukvårdsinsatserna med insatserna riktade mot orsaken till placeringen, i de fall där det behövs i samarbete med externa aktörer. I hälso- och sjukvårdsinsatserna ingår

- tillgång till läkare, sjuksköterska och psykolog
- elevhälsa
- bedömning och åtgärder av olika hälsoproblem
- hälsosamtal med sjuksköterska
- bedömningssamtal med psykolog
- läkemedelsbehandling
- psykiatriska bedömningar
- intern och extern samverkan kring ungdomarna
- hjälp till tandvård.

I ADAD-intervjun finns ett antal hälsoproblem beskrivna där ungdomarna ombeds svara ja eller nej. Ungefär en fjärdedel av ungdomarna uppger att de har minst sex av de 25 listade hälsoproblemen. Andelen flickor som uppger sex eller fler hälsoproblem är mer än tre gånger så stor som andelen pojkar; nästan hälften av flickor bedömer att de lider av sex eller fler av de listade hälsoproblemen. Det vanligast förekommande problemet, oberoende av kön, är sömnproblem, vilket två tredjedelar uppger. Ryggont, huvudvärk, dålig syn, allergi/astma och problem med tänderna är andra vanliga problem. Vidare är hjärtklappning, ont i magen och ätproblem vanliga, särskilt bland flickor där ungefär en tredjedel uppger dessa problem. En femtedel uppger att de har någon form av kroniska hälsoproblem, flickor i större utsträckning än pojkar.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om fysisk hälsa som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 3.1 Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5).

Tabell 3.2 Kroniska medicinska problem (D8).

Tabell 3.3 Hälsoproblem. (D10).

Tabell 3.4 Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3.

Tabell 3.5 Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a).

Tabell 3.6 Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem (D12).

Tabell 3.7 Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13).

Tabeller

TABELL 3.1

Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Dålig	4	8	6	3	10	5
Ganska bra	23	32	22	27	28	26
Bra	44	46	47	46	41	45
Mycket bra	29	14	25	24	21	24
Procentbas, antal	495	259	223	373	158	754
Bortfall, antal	5	4	2	6	1	9
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 3.2

Kroniska medicinska problem (D8). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte kroniska problem	85	74	86	83	72	81
Kroniska problem	15	26	14	17	28	19
Procentbas, antal	489	263	222	372	158	752
Bortfall, antal	11	0	3	7	1	11
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 3.3

Hälsoproblem. (D10). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Sömnpromblem	59	77	64	64	69	65
Ryggont	31	45	37	32	43	36
Ofta huvudvärk	25	39	34	27	30	30
Dålig syn	23	40	29	30	25	29
Problem med tänderna	22	36	27	25	32	27
Allergi/astma	21	30	24	22	28	24
Hjärtklappning	15	32	21	18	26	21
Ofta ont i magen	8	34	18	15	21	17
Återkommande förkylning	10	29	16	18	16	17
Ätproblem	16	13	10	16	19	15
Svårt att andas	10	22	15	13	15	14
Undervikt	12	15	11	14	15	13
Hörselproblem	10	15	10	11	14	12
Illamående/kräkningar	6	23	14	11	11	12
Övervikt	7	14	12	8	9	10
Svimmingsanfall	5	12	6	7	9	7
Krampanfall	7	11	8	8	10	8
Diarré	1	11	5	4	5	5
Underlivsbesvär	4	4	4	4	4	4
Könssjukdom	1	3	2	1	2	2
Sängvätning	1	2	1	1	1	1
Hepatit C	0	2	0	0	3	1
Hiv/aids	0	0	0	0	0	0
Hepatit B	0	0	0	0	0	0
TBC	0	0	0	0	0	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,3–1,6 procent.

TABELL 3.4

Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga	14	4	11	12	6	11
1-2 problem	37	19	31	32	30	31
3-5 problem	35	30	33	34	32	34
6 eller fler problem	14	46	25	22	31	25
Procentbas, antal	498	263	225	377	159	761
Bortfall, antal	2	0	0	2	0	2
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 3.5

Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a).

	%
Abort	12
Missfall	16

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,4–1,1 procent.

TABELL 3.6

Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem (D12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	79	65	78	75	69	74
Lite	14	25	18	18	18	18
Ganska mycket	4	8	3	5	10	5
Mycket	2	2	2	2	3	2
Procentbas, antal	496	263	225	376	158	759
Bortfall, antal	4	0	0	3	1	4
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 3.7

Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	65	56	66	63	57	62
Lite	13	19	13	15	18	15
Ganska mycket	9	13	10	11	9	11
Mycket	12	11	11	11	16	12
Procentbas, antal	497	262	224	376	159	759
Bortfall, antal	3	1	1	3	0	4
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

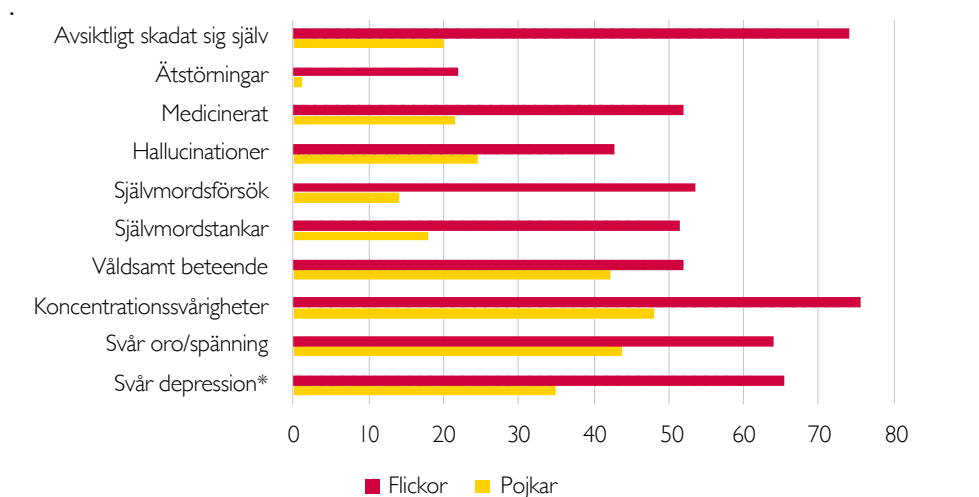
Tabell 5:K i föregående års tabellsammanställning.

4. Psykiska och känslomässiga problem

I ADAD-intervjun listas ett antal känslor som ungdomarna får svara om de känner igen sig i. Drygt hälften av flickorna och en fjärdedel av pojkarna känner igen sig i 16 eller fler av de listade känslorna eller problemen (tabell 4.2). Åtta av tio flickor och sju av tio pojkar uppger att de inte litar på andra människor. En stor andel av ungdomarna, flickor i större utsträckning än pojkar, uppger också att de känner sig uttråkade, har svårt att kontrollera sig när de blir arga samt behöver medicin för att somna. Drygt hälften av flickorna och knappt hälften av pojkarna uppger att de har ett våldsamt beteende.

Andelen flickor som har fått vård för psykiska/känslomässiga problem är större än andelen pojkar. Två femtedelar av flickorna uppger att de någon gång har varit inlagda för dygnsvård och drygt hälften har vårdats i öppenvården av den anledningen. Av pojkarna uppger drygt var tionde att de har fått dygnsvård och en fjärdedel att de vårdats i öppenvården för psykiska problem.

Genomgående uppger en större andel av flickorna än av pojkarna att de lider av psykisk ohälsa, se diagram 2. Sex av tio flickor uppger att de någon gång har känt sig deprimerade och sju av tio uppger att de avsiktligt har skadat sig. Drygt hälften av flickorna uppger att de någon gång har försökt ta livet av sig. Av pojkarna har drygt en tredjedel känt sig deprimerade och nästan en femtedel har avsiktligt skadat sig.

Figur 2. Olika psykiska besvär någon gång i livet uppdelat på kön (I3:1; se även tabell 4.4)
*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan om ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig verkligt nedstämd och ledsen.

Ungefär en fjärdedel av ungdomarna önskar någon form av hjälp för psykiska problem, flickor i större utsträckning än pojkar.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om psykiska och känslomässiga problem som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 4.1 Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2).

Tabell 4.2 Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2).

Tabell 4.3 Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4).

Tabell 4.4 Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2).

Tabell 4.5 Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b).

Tabell 4.6 Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5).

Tabell 4.7 Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6).

Tabeller

TABELL 4.1

Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2). Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
Litar inte på folk	68	83	73
Uttråkad	59	84	67
Kan inte kontrollera ditt beteende när arg	50	72	58
Behöver medicin för att somna	51	67	56
Svårt uttrycka dina känslor	38	58	45
Dagdrömmer ofta	38	61	46
Känner att folk iakttar dig	34	54	41
Känner dig nedstämd	26	60	38
Slår i dörrar	32	59	41
Känner dig ointresserad av det mesta	38	58	44
Ofta ängslig/orolig	30	55	38
Hamnar lätt i bråk	33	46	37
Har mardrömmar	30	47	36
Känner dig modlös	21	52	31
Brist på självförtroende	16	42	25
Får vansinniga idéer	27	45	33
Svårt att lösa problem	17	42	26
Känner dig ensam	18	46	28
Känner dig ensam bland folk	23	43	30
Känns som huvudet skulle explodera	21	48	30
Blir lätt sårad	16	49	27
Rädd att tappa kontroll	23	46	31
Känner hopplöshet inför framtiden	19	45	28
Känns som andra är emot dig	22	34	26
Känner som om saker inte är verkliga	21	39	27
Andra ogillar dig	19	36	25
Känner att de flesta andra är klyftigare	15	38	23
Känner att något får dig att göra saker som du inte vill	17	32	22
För blyg	15	27	19

TABELL 4.1 FORTS.

Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2). Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
Känner att du borde bli straffad för dina fel och brister	13	23	17
Känner dig utanför	15	35	22
Rädd att skada någon annan	19	24	20
Ljuger ofta	17	19	18
Känner dig värdelös	7	31	15
Känner, att det vore bättre att vara död	9	31	16
Fel på förståndet	10	28	16
Känner dig underlägsen	9	30	16
Känner dig osäker med andra	8	31	16
Känner för att skada dig själv	7	34	16
Självordstankar	7	31	15
Skulle vilja döda någon	10	17	12

Det totala bortfallet för respektive fråga är 2,0–2,9 procent.

TABELL 4.2

Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2). Baserat på tabell 4.1 . Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga	6	1	5	6	2	5
1–7	47	19	34	42	38	39
8–15	27	30	28	28	26	28
16 eller fler	20	50	33	25	34	29
Procentbas, antal	558	234	241	400	151	792
Bortfall, antal	5	4	6	3	0	9
Totalt, antal	563	238	247	403	151	801

Tabell 10:B i föregående års tabellsammanställning.

TABELL 4.3

Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4). Procent

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga dagar	60	21	45	49	43	47
1-6 dagar	15	19	17	17	13	17
7 eller fler dagar	25	60	38	34	44	37
Procentbas, antal	478	243	208	362	151	721
Bortfall, antal	22	20	17	17	8	42
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 4.4

Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2). Procent.

	Någon gång i livet			Senaste 30 dagarna innan intagningen		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Svår depression*	36	66	46	16	34	22
Svår oro/spänning	45	65	52	26	50	34
Koncentrationssvårigheter	47	76	57	34	59	43
Våldsamt beteende	42	53	46	22	29	24
Självordstankar	17	52	28	5	22	11
Självordsförsök	14	53	27	3	14	7
Hallucinationer	25	43	31	13	21	16
Medicinerat	21	52	31	13	36	21
Ätstörningar	2	24	9	1	5	2
Avsiktligt skadat dig själv	20	75	38	7	30	14

*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan om ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig verkligt nedstämd och ledsen.

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,7-3,1 procent. .

TABELL 4.5

Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Öppenvård	25	56	33	33	46	35
Dygnsvård	11	40	19	19	29	21

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,5 – 9,2 procent.

TABELL 4.6

Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5). Procent

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	65	34	51	59	48	55
Lite	18	32	28	21	19	23
Ganska mycket	10	20	11	12	19	13
Mycket	7	15	10	8	14	10
Procentbas, antal	494	252	217	370	159	746
Bortfall, antal	6	11	8	9	0	17
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 4.7

Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6). Procent

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	70	40	59	63	52	60
Lite	10	24	16	14	16	15
Ganska mycket	8	15	12	9	11	10
Mycket	12	21	14	14	21	15
Procentbas, antal	494	250	216	369	159	744
Bortfall, antal	6	13	9	10	0	19
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp⁷

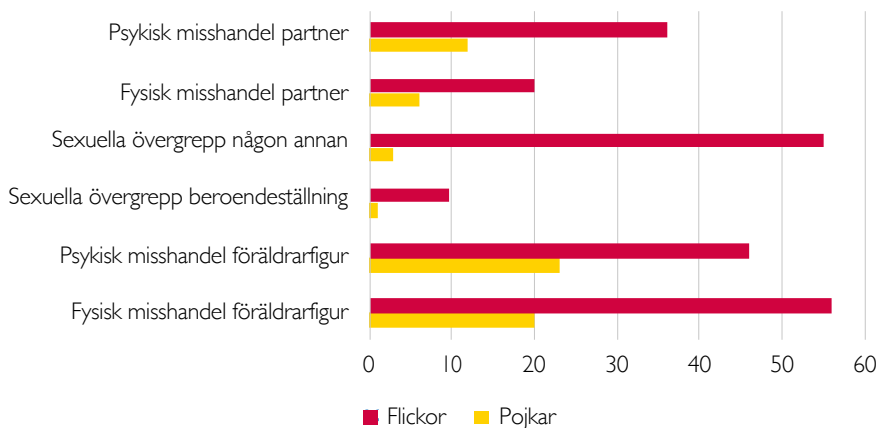
Två femtedelar av ungdomarna svarar att de tycker att det är svårt att prata med sin mor och/eller far. Omkring 60 procent att de upplever att deras mor och/eller far är missnöjda med deras beteende och drygt hälften av dem upplever att deras mor eller far är besviken på dem. Ungefär en fjärdedel uppger att det finns konflikter inom familjen. Överlag uppger flickor mindre trivsel och mer konflikter i familjen än pojkar. En femtedel uppger att de har en far som har narkotika- och/eller alkoholproblem och lika många ungdomar uppger att deras mor har psykiska problem. Fem av tio uppger att de känner oro över familjeproblem och nästan lika många önskar hjälp med detta. Samtidigt uppger majoriteten (81 %) av ungdomarna att de trivs i sina familjer och 82 procent uppger att de kommer överens med sin mor och 39 procent överens med sin far.

Ungefär en tredjedel av ungdomarna uppger att de har utsatts för fysiska och/eller psykiska övergrepp av en föräldrafigur, flickor i större utsträckning än pojkar, se diagram 3. Drygt hälften av flickorna och en tredjedel av pojkarna har varit med då en närstående utsatts för våld. En tiondel av flickorna uppger att de någon gång har blivit utsatta för sexuella övergrepp av någon de har stått i beroendeställning till och drygt hälften av flickorna uppger att de utsatts för det av någon annan.

Sex av tio svarar att de har en eller fler vänner som har haft problem med alkohol eller narkotika och drygt hälften har en eller fler vänner som har haft problem med brottslighet. Nästan en av tio anger att de tillhör ett gäng som begår brottsliga eller andra icke-acceptabla handlingar. Ungefär en av tio uppger att de har blivit fysiskt misshandlade av en partner och en femtedel har blivit psykiskt eller känslomässigt misshandlade av en partner, se även diagram 3.

Nästan nio av tio ungdomar anger att de är sexuellt aktiva. I den yngsta åldersgruppen, 15 år eller yngre, uppger knappt tre fjärdedelar att de är sexuellt aktiva. En tredjedel använder alltid preventivmedel och drygt en femtedel har varit gravida eller gjort någon gravid. Nästan en av tio av ungdomarna uppger att de någon gång haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner.

7 I ADAD- inskrivningsintervju ingår frågor om utsatthet för våld och övergrepp i avsnittet som handlar om familj, vänner och relationer.

Figur 3. Väldsutsatthet, fördelat på kön (G12d & G12e; H17-H19a; se även tabellerna 5.18–5.23)

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om familj, vänner och relationer som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

FAMILJ

Tabell 5.1 Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b).

Tabell 5.2 Trivsel med familjen (H6).

Tabell 5.3 Konflikter i familjen (H4).

Tabell 5.4 Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1).

Tabell 5.5 Förekomst av problem hos syskon (H1).

Tabell 5.6 Svårt att prata med mor och far (H10 & H11).

Tabell 5.7 Relationen till mor (H16).

Tabell 5.8 Relationen till far (H16).

Tabell 5.9 Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8.

VÄNNER

Tabell 5.10 Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a).

Tabell 5.11 Antal vänner (högst 5) som haft problem med brottslighet (G3b).

Tabell 5.12 Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a).

Tabell 5.13 Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7).

RELATIONER

Tabell 5.14 Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12).

Tabell 5.15 Sexuellt aktiv (G14).

Tabell 5.16 Användning av preventivmedel (G15).

Tabell 5.17 Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17).

UTSATTHET FÖR VÅLD, HOT OCH SEXUELLA ÖVERGREPP

Tabell 5.18 Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17).

Tabell 5.19 Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18).

Tabell 5.20 Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a).

Tabell 5.21 Varit med då någon närstående utsatts för våld (H19b).

Tabell 5.22 Fysiskt misshandlad av partner (G12d).

Tabell 5.23 Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (G12e).

Tabell 5.24 Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f).

Tabell 5.25 Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a).

AVSLUTANDE FRÅGOR

Tabell 5.26 Oro över eller besvär av familjeproblem senaste månaden (H20).

Tabell 5.27 Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21).

Tabell 5.28 Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner (G21).

Tabell 5.29 Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22).

Tabeller

TABELL 5.1

Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	4	13	7	16	29	20
Lite	9	17	11	13	22	16
Ganska mycket	22	30	25	28	25	27
Mycket	66	40	57	43	24	37
Procentbas, antal	476	237	713	424	210	634
Bortfall, antal	24	26	50	76	53	129
Totalt, antal	500	263	763	500	263	763

TABELL 5.2

Trivsel med familjen (H6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	4	14	7	7	9	8
Lite	8	19	11	11	13	11
Ganska mycket	16	20	18	16	19	17
Mycket	72	47	64	66	59	64
Procentbas, antal	472	235	204	351	152	707
Bortfall, antal	28	28	21	28	7	56
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.3

Konflikter i familjen (H4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	52	16	33	44	39	40
Lite	30	36	34	31	32	32
Ganska mycket	11	23	18	14	13	15
Mycket	7	25	15	11	16	13
Procentbas, antal	477	241	207	355	156	718
Bortfall, antal	23	22	18	24	3	45
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.4

Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Psykiska besvär	14	42	23	11	31	17
Hälsobesvär	17	26	20	14	21	16
Alkohol/narkotika	6	19	10	15	36	22
Brottslighet	1	7	3	9	20	13

Det totala bortfallet för respektive fråga är 7,2–21,6 procent.

TABELL 5.5

Förekomst av problem hos syskon (H1). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Psykiska besvär	8	27	13	11	21	14
Hälsobesvär	8	19	10	11	14	11
Alkohol/narkotika	8	17	11	10	13	11
Brottslighet	7	12	7	9	13	9

Det totala bortfallet för respektive fråga är 9,2–10,2 procent.

TABELL 5.6

Svårt att prata med mor och far (HI0 & HI1). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	59	44	54	48	21	39
Lite	17	18	17	22	21	21
Ganska mycket	10	11	10	8	14	10
Mycket	14	27	19	22	45	30
Procentbas, antal	463	234	697	399	200	599
Bortfall, antal	37	29	66	101	63	164
Totalt, antal	500	263	763	500	263	763

TABELL 5.7

Relationen till mor (HI6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	56	74	69	58	60	62
Besviken på dig	53	64	58	57	53	56
Svårt att lita på dig	41	63	46	48	52	48
Kritiserar dig	33	44	37	35	40	37
Svårt att förstå dig	27	49	38	33	34	35
Kontrollerar dig	29	46	37	33	36	35
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	21	34	28	24	26	25
Arg på dig	22	35	28	25	27	27
Svårt att lyssna	18	41	32	23	24	26
För sträng	14	26	18	19	14	18
Inte gott föredöme	9	34	20	16	17	17
För stora krav	11	25	18	14	14	15
Står dig inte nära	9	27	18	14	13	15
Ger inte goda råd	11	31	23	15	16	18
För mesig	15	22	13	17	23	17
Favoriserar andra syskon	9	25	13	15	16	14
Orättvis med pengar	10	24	17	14	13	15
Är för hotfull	3	12	9	5	5	6

Det totala bortfallet för respektive fråga är 7,7–12,6 procent.

TABELL 5.8

Relationen till far (HI6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	55	71	69	57	55	60
Besviken på dig	53	70	61	59	54	58
Svårt att lita på dig	40	65	51	47	49	48
Kritiserar dig	34	51	38	38	45	39
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	24	31	29	26	26	27
Arg på dig	22	39	28	28	27	28
Kontrollerar dig	26	39	30	30	31	30
För stora krav	14	23	22	14	15	17
För sträng	18	36	26	24	20	24
Svårt att förstå dig	33	57	42	42	38	41
Svårt att lyssna	22	43	32	26	31	29
Står dig inte nära	24	48	36	31	30	32
Favoriserar andra syskon	12	31	18	17	21	18
Orättvis med pengar	12	26	18	17	17	17
Inte gott föredöme	18	45	29	24	31	27
Ger inte goda råd	19	43	29	25	30	27
För mesig	10	16	11	11	14	12
Är för hotfull	7	26	18	11	12	13

Det totala bortfallet för respektive fråga är 22,4–26,7 procent.

TABELL 5.9

Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8. Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inga problem	17	8	14	16	6	13
1-3 problem	36	29	34	37	23	33
4-7 problem	31	24	29	28	25	27
8 eller fler problem	15	40	24	18	45	27
Procentbas, antal	472	238	710	400	205	605
Bortfall, antal	28	25	53	100	58	158
Totalt, antal	500	263	763	500	263	763

TABELL 5.10

Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen	42	31	45	38	30	38
1	14	15	13	13	19	14
2	17	17	15	17	19	17
3	9	11	10	10	11	10
4	5	11	7	8	7	7
5	12	15	10	15	14	13
Procentbas, antal	465	248	210	353	150	713
Bortfall, antal	35	15	15	26	9	50
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.11

Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen	45	50	53	47	36	47
1	14	16	10	15	21	15
2	14	14	12	12	22	14
3	11	6	10	11	3	9
4	5	7	6	5	6	5
5	11	8	9	10	12	10
Procentbas, antal	461	245	210	349	147	706
Bortfall, antal	39	18	15	30	12	57
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.12

Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Tillhör inte gäng	94	93	90	95	95	93
Tillhör gäng	6	7	10	5	5	7
Procentbas, antal	482	249	217	359	155	731
Bortfall, antal	18	14	8	20	4	32
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.13

Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Föräldrar	12	12	12	9	18	12
Släkt	88	88	88	91	82	88
Procentbas, antal	490	254	220	370	154	744
Bortfall, antal	10	9	5	9	5	19
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.14

Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Använder alkohol	28	47	29	35	42	34
Använder narkotika	7	28	14	14	16	14
Begår brott	3	23	10	9	12	10

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,3–4,9 procent. Totalt antal 514.

TABELL 5.15

Sexuellt aktiv (G14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ja	14	16	29	10	6	15
Nej	86	84	71	90	94	85
Procentbas, antal	489	255	219	366	159	744
Bortfall, antal	11	8	6	13	0	19
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.16

Användning av preventivmedel (G15). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	30	23	24	29	28	28
Ibland	43	28	38	35	44	38
Alltid	27	49	38	35	28	34
Procentbas, antal	414	214	152	327	149	628
Bortfall, antal	6	0	4	1	1	6
Totalt, antal	420	214	156	328	150	634

TABELL 5.17

Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ja	81	71	92	77	64	78
Nej	19	29	8	23	36	22
Procentbas, antal	389	211	146	311	143	600
Bortfall, antal	31	3	10	17	7	34
Totalt, antal	420	214	156	328	150	634

TABELL 5.18

Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	77	54	64	75	64	69
Sällan	14	23	17	15	22	17
Ganska ofta	5	9	10	4	7	6
Mycket ofta	5	13	9	6	8	8
Procentbas, antal	481	248	212	360	157	729
Bortfall, antal	19	15	13	19	2	34
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.19

Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	10-15	16-17	18-20	
Aldrig	80	45	64	72	64	68
Sällan	9	15	11	11	10	11
Ganska ofta	6	18	11	8	15	10
Mycket ofta	5	22	14	9	11	11
Procentbas, antal	482	248	215	359	156	730
Bortfall, antal	18	15	10	20	3	33
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.20

Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a). Procent.

	Någon som ungdomen stått i beroendeställning till			Annan person		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte övergrepp	99	90	96	98	47	80
Övergrepp	1	10	4	2	53	20
Procentbas, antal	482	247	729	483	249	732
Bortfall, antal	18	16	34	17	14	31
Totalt, antal	500	263	763	500	263	763

TABELL 5.21

Varit med då någon närstående utsatts för våld (HI9b). Procent

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	67	45	58	62	56	60
En gång	8	10	10	9	4	8
Några gånger	16	25	20	18	22	19
Många gånger	9	20	12	11	17	13
Procentbas, antal	481	249	213	360	157	730
Bortfall, antal	19	14	12	19	2	33
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.22

Fysiskt misshandlad av partner (GI2d). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	94	80	91	92	80	89
Lite	5	12	6	7	10	7
Ganska mycket	1	6	2	1	6	3
Mycket	0	2	0	0	3	1
Procentbas, antal	482	253	217	362	156	735
Bortfall, antal	18	10	8	17	3	28
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.23

Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (GI2e). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	87	64	82	82	69	79
Lite	11	16	13	13	12	13
Ganska mycket	2	10	4	2	12	5
Mycket	0	9	1	3	8	3
Procentbas, antal	482	253	217	362	156	735
Bortfall, antal	18	10	8	17	3	28
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.24

Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	100	89	95	98	92	96
Ja	0	11	5	2	8	4
Procentbas, antal	482	254	217	363	156	736
Bortfall, antal	18	9	8	16	3	27
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.25

Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	98	83	94	95	87	93
En gång	1	5	3	1	3	2
Några gånger	0	5	1	2	4	2
Många gånger	1	7	3	2	5	3
Procentbas, antal	420	213	156	327	150	633
Bortfall, antal	0	1	0	1	0	1
Totalt, antal	420	214	156	328	150	634

TABELL 5.26

Oro över eller besvär av familjeproblem senaste månaden (H20). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	70	44	61	64	54	61
Lite	16	26	21	19	18	19
Ganska mycket	9	17	9	11	16	12
Mycket	6	14	9	7	12	8
Procentbas, antal	486	250	215	365	156	736
Bortfall, antal	14	13	10	14	3	27
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.27

Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	75	55	66	71	66	68
Lite	11	17	13	11	17	13
Ganska mycket	5	11	8	7	5	7
Mycket	9	17	13	11	11	11
Procentbas, antal	488	246	214	363	157	734
Bortfall, antal	12	17	11	16	2	29
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.28

Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner (G21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	74	56	71	69	61	68
Lite	15	22	15	18	19	18
Ganska mycket	8	10	7	8	12	9
Mycket	3	12	7	5	8	6
Procentbas, antal	495	256	222	371	158	751
Bortfall, antal	5	7	3	8	1	12
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 5.29

Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	77	69	76	75	71	74
Lite	9	16	11	13	10	12
Ganska mycket	6	4	2	6	8	5
Mycket	7	11	11	6	11	8
Procentbas, antal	495	257	222	372	158	752
Procentbas, antal	5	6	3	7	1	11
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

6. Skola

SiS ska utifrån skollag, skolförordning och läroplaner bedriva en rättssäker och ändamålsenlig verksamhet. SiS skola är tillgänglig för alla ungdomar utifrån deras individuella behov och är likvärdig med skola utanför SiS. Skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett socialt fungerande liv utan missbruk och kriminalitet. Det är därmed viktigt att ungdomarna tror på sin egen förmåga och sina möjligheter att lyckas vilket skapar ett lärande för livet. Majoriteten av ungdomarna uppger dock att de är skoltrötta, tycker att skolan är tråkig, skolkar och struntar i läxor. Fler än hälften uppger att de är omotiverade i skolan, har svårigheter att hänga med i undervisningen, uppträder störande i klassen, har problem med lärare och att de har misslyckats i skolan.

En femtedel av ungdomarna uppger att de har avbrutit eller hoppat av grundskolan. Två femtedelar av de äldre ungdomarna går i gymnasiet. Fler än hälften av ungdomarna som har gått ut grundskolan har gått ut utan betyg eller med ofullständiga betyg. Över hälften uppger att de minst en gång har blivit avstängda från skolan, en större andel av pojkarna än av flickorna. Knappt en fjärdedel anger att de har gått om en klass. Närmare hälften anger att de känner oro för skolan och sju av tio ungdomar önskar någon grad av hjälp med skolan.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om skola som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 6.1 Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a).

Tabell 6.2 Slutbetyg från 9:an (E1d).

Tabell 6.3 Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a).

Tabell 6.4 Gymnasieprogram (E2d).

Tabell 6.5 Tillfälligt avstängd från skolan (E5).

Tabell 6.6 Gått om klass (E4).

Tabell 6.7 Olika skolproblem (E9).

Tabell 6.8 Antal skolproblem (E9).

Tabell 6.9 Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15).

Tabell 6.10 Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21).

Tabell 6.11 Oro över eller besvär av problem med skola eller annan utbildning (E24).

Tabell 6.12 Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25).

Tabeller

TABELL 6.1

Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Går i skolan	24	32	72	11	2	27
Avbrutit/hoppat av	19	21	19	19	21	20
Har gått ut	57	46	9	70	77	53
Procentbas, antal	489	259	221	372	155	748
Bortfall, antal	11	4	4	7	4	15
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 6.2

Slutbetyg från 9:an (E1d). Endast de som gått ut grundskolan. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	11	15	44	12	8	12
Ja, men ofullständigt	44	34	39	46	31	41
Ja, fullständigt	45	51	17	42	61	47
Procentbas, antal	272	115	18	250	119	387
Bortfall, antal	7	5	1	10	1	12
Totalt, antal	279	120	19	260	120	399

TABELL 6.3

Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a). Endast ungdomar som är 16 år och äldre.
Procent.

	Kön				Totalt
	Pojkar	Flickor	16–17	18–	
Inte påbörjat	31	30	33	26	31
Går i gymnasiet	41	37	45	27	40
Avbrutit/Hoppat av	26	31	21	43	28
Har gått ut	1	2	0	4	2
Procentbas, antal	366	162	370	158	528
Bortfall, antal	8	2	9	1	10
Totalt, antal	374	164	379	159	538

TABELL 6.4

Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a). Endast ungdomar som är 16 år och äldre.
Procent.

	Kön				Totalt
	Pojkar	Flickor	16–17	18–	
Nationellt program	56	42	48	63	52
Specialanpassat	13	12	13	11	12
Individuellt program	31	43	39	24	34
Särskola	0	3	1	2	1
Procentbas, antal	208	86	210	84	294
Bortfall, antal	166	78	169	75	244
Totalt, antal	374	164	379	159	538

TABELL 6.5

Avstängning från skolan. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen gång	41	57	40	51	45	46
1-2 gånger	29	25	29	25	31	27
3 eller fler gånger	30	19	31	24	24	26
Procentbas, antal	468	251	213	358	148	719
Bortfall, antal	32	12	12	21	11	44
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 6.6

Gått om klass (E4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	76	80	87	74	72	77
Ja	24	20	13	26	28	23
Procentbas, antal	491	256	220	372	155	747
Bortfall, antal	9	7	5	7	4	16
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 6.7

Olika skolproblem (E9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Varit skoltrött	82	94	83	88	87	86
Skolan tråkig	79	85	86	80	76	81
Skolkat i många ämnen	74	85	81	77	76	78
Struntat i att läsa läxor	73	83	79	74	77	76
Omotiverad i skolan	61	73	69	64	62	65
Svårt att hänga med	59	78	64	66	65	65
Störande i klassen	63	61	73	59	55	62
Problem med lärare	58	58	70	54	51	58
Misslyckats i skolan	48	65	59	52	52	54
Svårt att lära	42	58	55	44	45	48
Svårt med matematik	41	58	42	48	50	47
Använt sjukdom för att slippa skolan	40	53	47	42	44	44
Känt sig instängd	29	44	43	28	34	34
Blivit mobbad	23	42	32	27	32	30
Mobbat	30	28	35	27	25	29
Lässvårigheter	25	26	26	26	24	25

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,9–2,5 procent.

TABELL 6.8

Antal skolproblem, baserat på svaren i tabell 6.7. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga problem	4	2	4	3	3	3
1-5 problem	21	9	12	18	20	17
6-10 problem	44	45	40	46	46	44
11 och fler problem	31	44	44	33	31	36
Procentbas, antal	494	259	222	374	157	753
Bortfall, antal	6	4	3	5	2	10
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 6.9

Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15). Procent

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	44	42	39	42	53	43
Ja	56	58	61	58	47	57
Procentbas, antal	488	255	219	370	154	743
Bortfall, antal	12	8	6	9	5	20
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 6.10

Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	36	32	32	33	42	35
Ja	64	68	68	67	58	65
Procentbas, antal	279	90	57	206	106	369
Bortfall, antal	221	173	168	173	53	394
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 6.11

Oro över eller besvär av problem med skola eller annan utbildning (E24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	60	46	55	54	59	55
Lite	19	24	19	21	23	21
Ganska mycket	11	15	14	14	8	13
Mycket	10	15	13	11	10	11
Procentbas, antal	491	259	221	373	156	750
Bortfall, antal	9	4	4	6	3	13
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 6.12

Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	35	27	34	27	40	32
Lite	14	16	15	14	17	15
Ganska mycket	19	22	14	25	17	20
Mycket	32	35	37	34	26	33
Procentbas, antal	490	258	220	372	156	748
Bortfall, antal	10	5	5	7	3	15
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

7. Brottslighet

Pojkar placeras i större utsträckning än flickor på grund av brottslighet⁸. Det är dock ingen större skillnad mellan flickor och pojkar i antal brott som ungdomarna uppger att de har varit inblandade i de senaste tre månaderna. Misshandel, narkotikabrott och snatteri är de vanligaste brotten som uppges. Två femtedelar av ungdomarna uppger att de har misshandlat någon de senaste tolv månaderna, ingen större skillnad mellan pojkar och flickor. En tredjedel av ungdomarna uppger narkotikabrott. Det är något vanligare med narkotikabrott bland pojkar, medan hot/våld mot tjänsteman är vanligare bland flickor. Snatteri är vanligare bland flickor, där hälften av flickorna uppger att de har snattat, jämfört med en fjärdedel av pojkarna.

Debutåldern för olika brott varierar mellan 11 och 15 år, ingen större skillnad mellan könen. Hälften av pojkarna och knappt en femtedel av flickorna har varit anhållna/häktade de tre senaste månaderna innan intagning. Hälften av pojkarna och drygt var fjärde flicka väntar på åtal, rättegång eller dom. En fjärdedel av pojkarna uppger att de känner oro för eget brottsligt beteende och en tredjedel uppger att de vill ha hjälp. En femtedel av flickorna uppger att de känner oro för eget brottsligt beteende och att de vill ha hjälp.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om brottslighet som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 7.1 I Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9).

Tabell 7.2 Genomsnittlig debutålder för olika brott (J9:3).

Tabell 7.3 Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2).

Tabell 7.4 Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2).

Tabell 7.5 Anhållen/häktad under de senaste 3 månaderna (J4).

Tabell 7.6 Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7).

Tabell 7.7 Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende (J13).

Tabell 7.8 Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14).

⁸ Tabell 2.6 och figur 1.

Tabeller

TABELL 7.1

Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Misshandel	36	42	48	34	33	38
Narkotikabrott	25	52	42	33	28	34
Snatteri	38	23	28	35	35	33
Hot/våld mot tjänsteman	33	28	38	28	31	31
Vapeninnehav	23	35	35	24	23	27
Allvarliga trafikbrott	23	31	32	24	22	26
Skadegörelse	27	23	26	26	23	25
Rån	23	13	19	21	15	20
Inbrott/stöld	21	15	17	20	20	19
Förargelseväckande beteende	17	21	20	18	17	18
Häleri	19	16	21	19	11	18
Grov misshandel utan vapen	18	16	17	18	18	17
Misshandel med vapen	16	14	11	16	21	15
Rattonykterhet/fylleri	14	11	17	11	11	13
Bilstöld	11	10	10	12	8	11
Graffiti/klotter	8	12	12	8	7	9
Mordbrand	6	8	11	6	1	7
Andra sexualbrott	1	1	1	2	0	1
Våldtäkt	1	0	0	2	0	1
Dråp/mord	2	0	1	1	1	1

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,1-7,3 procent.

TABELL 7.2

Genomsnittlig debutålder för olika brott. Enbart personer som begått respektive brott har besvarat frågan (J9:3)

	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Snatteri	11.5	204	12.7	147	12.0	351
Graffiti/klotter	12.1	75	12.6	41	12.3	116
Skadegörelse	12.7	148	13.0	87	12.8	235
Förargelseväckande beteende	13.0	103	13.6	53	13.2	156
Misshandel	13.3	208	13.6	119	13.4	327
Mordbrand	13.5	58	13.6	35	13.5	93
Dråp eller mord	-	x	-	x	15.5	8
Hot/våld mot tjänsteman	14.3	129	14.5	96	14.4	225
Häleri	14.1	108	14.2	47	14.2	155
Inbrott/stöld	14.1	143	14.4	47	14.1	190
Misshandel med vapen	14.2	86	13.9	33	14.1	119
Narkotikabrott	14.4	210	14.3	72	14.4	282
Trafikbrott	14.4	167	14.0	73	14.3	240
Vapeninnehav	14.3	187	14.4	82	14.3	269
Grov misshandel utan vapen	14.4	107	14.5	46	14.4	153
Andra sexualbrott	-	x	-	x	15,0	8
Bilstöld	14.6	86	14.2	35	14.5	121
Rattonykterhet	15.1	93	14.8	43	15.0	136
Rån	14.8	147	14.3	41	14.7	188
Våldtäkt	-	x	-	x	14.5	10

TABELL 7.3

Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Narkotikabrott	26	17	18	26	25	23
Misshandel	21	27	37	17	19	23
Snatteri	15	36	30	19	20	22
Hot/våld mot tjänsteman	20	19	23	17	21	20
Vapeninnehav	13	25	24	14	13	17
Trafikbrott	17	10	14	16	13	15
Skadegörelse	13	17	21	13	11	15
Förargelseväckande beteende	9	15	13	10	12	11
Inbrott/stöld	13	7	10	10	13	11
Häleri	10	9	6	10	12	10
Rån	12	5	10	10	8	9
Misshandel utan vapen	8	8	12	7	5	8
Graffiti/klotter	6	4	8	5	3	5
Rattonykterhet	7	5	5	6	11	7
Misshandel med vapen	8	5	10	5	7	7
Bilstöld	7	4	6	6	4	6
Mordbrand	3	3	6	3	0	3
Andra sexualbrott	1	1	0	1	0	1
Våldtäkt	1	0	0	1	0	1
Dråp eller mord	1	0	1	1	0	1

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,8–7,5 procent.

TABELL 7.4

Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga brott	40	36	29	42	43	38
1-5 brott	32	28	32	32	27	31
6-10 brott	6	7	7	6	6	6
11-30 brott	7	16	16	7	9	10
31-100 brott	10	8	11	8	8	9
Fler än 100 brott	6	4	4	5	7	5
Procentbas, antal	488	251	214	368	157	739
Bortfall, antal	12	12	11	11	2	24
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 7.5

Anhållen/häktad under de senaste 3 månaderna (J4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	50	82	75	57	50	61
Ja	50	18	25	43	50	39
Procentbas, antal	490	254	216	370	158	744
Bortfall, antal	10	9	9	9	1	19
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 7.6

Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	51	72	69	54	55	58
Ja	49	28	31	46	45	42
Procentbas, antal	474	246	209	356	155	720
Bortfall, antal	26	17	16	23	4	43
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 7.7

Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende (J13). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	76	80	74	77	81	77
Lite	13	11	14	13	10	13
Ganska mycket	5	4	7	4	5	5
Mycket	6	5	5	6	5	6
Procentbas, antal	488	250	215	368	155	738
Bortfall, antal	12	13	10	11	4	25
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 7:B

Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	69	75	72	71	71	71
Lite	12	12	12	12	12	12
Ganska mycket	8	5	6	7	8	7
Mycket	11	8	10	11	9	10
Procentbas, antal	489	250	215	368	156	739
Bortfall, antal	11	13	10	11	3	24
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

8. Alkohol och narkotika

Cannabis samt alkohol är de överlägset vanligaste drogerna som har använts månaden innan intagning. Knappt åtta av tio uppger cannabis och sju av tio uppger alkohol. Var tionde ungdom dricker minst en halv flaska sprit eller motsvarande mängd alkohol minst en gång i veckan. Övriga preparat uppges av betydligt färre. Kokain, läkemedel⁹, ecstasy och amfetamin uppges av omkring drygt en tredjedel. Alkohol och cannabis har de lägsta debutåldrarna på 13 respektive 14 år. Övriga droger har debutåldrar mellan 15 och 17 år, förutom sniffning som har en debutålder på 14 år.

Knappt en tredjedel av ungdomarna har fått behandling i öppenvård för alkohol- eller narkotikamissbruk och drygt en av tio har fått dygnsvård. Hälften anger att deras användning av alkohol och/eller narkotika påverkar deras hälsa mycket eller ganska mycket. Bara ett fåtal är oroliga eller önskar hjälp för alkoholproblem. Ungefär en tredjedel känner oro och vill få hjälp för narkotikaproblem.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om alkohol och narkotika som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 8.1 Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:1).

Tabell 8.2 Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1).

Tabell 8.3 Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2).

Tabell 8.4 Användning av alkohol en typisk månad (K1a2).

Tabell 8.5 Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc. (K2b).

Tabell 8.6 Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12).

Tabell 8.7 Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan (K20).

Tabell 8.8 Oro över eller besvär av problem med alkohol (K21a).

Tabell 8.9 Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a).

Tabell 8.10 Oro över eller besvär av problem med narkotika (K21b).

Tabell 8.11 Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b).

9 Receptbelagt preparat i berusningssyfte.

Tabeller

TABELL 8.1

Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:I). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Marijuana/hasch	74	83	68	80	83	77
Alkohol	65	86	73	69	79	72
Kokain	33	47	25	36	58	38
Läkemedel	28	49	26	34	49	35
Ecstasy	31	54	29	38	54	39
Amfetamin, inte injicerat	27	50	26	32	53	35
LSD hallucinogener	17	25	15	16	33	20
Övriga droger	14	24	15	17	21	18
Värktabletter	12	20	11	14	21	14
Sniffning lösningsmedel	8	19	11	11	14	12
Heroin opiater, inte injicerat	8	20	11	8	25	12
Amfetamin, injicerat	4	8	5	4	12	6
Heroin opiater, injicerat	3	8	6	3	8	5
Dopingpreparat	4	5	5	3	8	4
GHB	4	6	5	3	8	5

Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte. Det totala bortfallet för respektive fråga är 2,9–3,8 procent.

TABELL 8.2

Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1). Enbart personer som brukat respektive preparat har besvarat frågan.

	Kön					
	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Alkohol	13.3	298	12.8	217	13.1	515
Marijuana/hasch	13.7	350	13.3	206	13.6	556
Sniffning	14.3	25	14.5	35	14.4	60
Amfetamin inte injicerat	15.1	48	14.8	34	15.0	82
Läkemedel	15.4	123	15.0	119	15.2	242
Värktabletter	15.3	59	14.9	51	15.1	110
Övriga droger	15.1	133	14.9	117	15.0	250
Amfetamin injicerat	15.4	32	14.9	39	15.1	71
Heroin/opiater inte injicerat	15.7	11	15.8	5	15.7	16
Ecstasy	15.2	142	15.1	133	15.2	275
Kokain	15.6	150	15.0	111	15.3	261
Heroin/opiater injicerat	15.5	76	15.1	58	15.3	134
LSD/hallucinogener	17.3	7	14.9	9	15.9	16
GHB	16.9	9	15.6	10	16.2	19
Dopingpreparat	16.4	9	16.0	x	16.4	10

Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte.

TABELL 8.3

Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig någonsin använt	41	36	47	35	38	39
Ibland - 1 gång i månaden	9	10	7	12	6	9
2-4 gånger i månaden	11	10	12	12	8	11
Mer än 1 gång i veckan	39	44	34	41	48	41
Procentbas, antal	472	242	204	355	155	714
Bortfall, antal	28	21	21	24	4	49
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 8.4

Användning av alkohol en typisk månad (K1a2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig någonsin använt	57	37	53	52	40	50
Ibland - 1 gång i månaden	22	25	24	21	25	23
2-4 gånger i månaden	16	24	16	18	24	19
Mer än 1 gång i veckan	5	15	7	8	12	9
Procentbas, antal	481	247	211	364	153	728
Bortfall, antal	19	16	14	15	6	35
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 8.5

Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc* (K2b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Sällan eller aldrig	65	42	65	58	46	57
2-6 gånger/år	7	12	10	7	10	8
1 gång i månaden	9	11	9	9	12	10
2-3 gånger i månaden	10	17	8	12	18	12
1 gång i veckan	6	7	3	7	7	6
Några gånger i veckan	3	8	4	6	4	5
Totalt, antal	1	4	1	2	3	2
Procentbas, antal	471	236	203	349	155	707
Bortfall, antal	29	27	22	30	4	56
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

*Fem standardglas för pojkar och fyra för flickor.

TABELL 8.6

Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Öppenvård	30	33	16	33	48	31
Dygnsvård	9	21	6	12	25	13

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,8-5,4 procent.

TABELL 8.7

Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan. (K20) Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	39	30	48	34	24	36
Lite	15	10	12	14	14	13
Ganska mycket	11	20	13	16	11	14
Mycket	34	41	28	35	50	37
Procentbas, antal	484	250	216	361	157	734
Bortfall, antal	16	13	9	18	2	29
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 8.8

Oro över eller besvär av problem med alkohol (K21a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	96	91	97	94	91	94
Lite	2	6	3	4	5	4
Ganska mycket	0	2	0	1	1	1
Mycket	1	1	0	1	3	1
Procentbas, antal	491	250	216	368	157	741
Bortfall, antal	9	13	9	11	2	22
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 8.9

Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	96	92	97	94	92	95
Lite	2	4	1	3	4	3
Ganska mycket	1	2	0	2	1	1
Mycket	1	2	1	1	3	1
Procentbas, antal	492	250	217	368	157	742
Bortfall, antal	8	13	8	11	2	21
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 8.10

Oro över eller besvär av problem med narkotika (K21b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	76	58	81	68	57	70
Lite	12	19	11	17	14	14
Ganska mycket	5	11	3	7	13	7
Mycket	7	13	5	8	16	9
Procentbas, antal	491	250	216	368	157	741
Bortfall, antal	9	13	9	11	2	22
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

TABELL 8.11

Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	71	51	80	65	42	64
Lite	9	15	5	11	19	11
Ganska mycket	9	14	7	11	13	10
Mycket	11	20	7	13	26	14
Procentbas, antal	490	250	215	368	157	740
Bortfall, antal	10	13	10	11	2	23
Totalt, antal	500	263	225	379	159	763

Referenser

Rutin för behandlingsplanering. Dnr. 1.4.2-3139-2016.

Statens institutionsstyrelse. (2021). SiS i korthet 2020.

Produktion och tryck: BrandFactory. 2021 Arb.nr: 222447.

 Svanenmärkt trycksak, 3041 0142

ISBN 978-91-87053-83-2

Statens institutionsstyrelse, SiS
Box 1062, 171 22 Solna
Telefon vx: 010-453 40 00
Telefax: 010-453 40 50
Besöksadress: Svetsarvägen 10
www.stat-inst.se